

Ilagutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap ilisimatitseqatigiiffiusumik oqaloqatigiiffiusumillu ataatsimeeqatigineqarnera

1. Suliaritinnissamut utaqqisut maanna kisitsisitaat

Suliaritinnissamut utaqqisut nalunaarsorsimaffianni napparsimasut amerlassusiat immikkut ilisimasaqarfinnut agguataarneqarpoq (Suliaritinnissamut utaqqisut nalunaarsorsimaffianni napparsimasut amerlassusiat = napparsimasut ullormi aalajangersimasumi suliaritinnissamut misissorneqarnissamulluunniit innersuunneqartut amerlassusiat)

	Sept. 2011	Sept. 2012	Sept. 2013	Apr. 2014	Jan. 2015	Sept. 2016
Seeqqusalersittussat siffiaasalersittussallu	309	156	227	247	288	235
Allatigut saanermikkut pilatsittussat	169	58	125	119	93	95
Timip pisataasa sananeqaataannik pilattaasarneq	393	388	366	337	373	388
Isikkoq allanngortinniarlugu suliaritittussat	21	11	22	16	22	5
Arnat nappaataannik suliaritittussat	120	137	172	138	176	70
Isimikkut ajoqtillit	565	457	272	440	360	245
Siutimikkut, qingamikkut qungatsimikkullu suliaritittussat	404	259	272	278	276	222
<i>katillugit</i>	<i>1.981</i>	<i>1.466</i>	<i>1.456</i>	<i>1.575</i>	<i>1.588</i>	<i>1.260</i>

Piffissaq utaqqiffiusartooq sapaatip akunninngorlugit agguaqatigiissillugu

	Sept. 2011	Sept. 2012	Sept. 2013	Apr. 2014	Jan. 2015	Sept. 2016*
Seeqqusalersittussat siffiaasalersittussallu	146	131	128	88	71	78
Allatigut saanermikkut pilatsittussat	68	72	99	50	52	40
Timip pisataasa sananeqaataannik pilattaasarneq	50	50	47	38	43	45
Isikkoq allanngortinniarlugu suliaritittussat	91	81	74	44	32	28
Arnat nappaataannik suliaritittussat	29	24	21	19	18	20
Isimikkut ajoqtillit	64	68	80	87	66	20

Siutimikkut, qinngamikkut qungatsimikkullu suliaritittussat	119	92	72	54	55	44
--	-----	----	----	----	----	----

* Paasissutissaatinut pisoqqanut sanilliussisinnaaneq attatiinnarniarlugu ullormit suliarineqarnissamut innersuunneqarfimmit piffissaq utaqqiffiusoq nalunaarneqarpoq ulloq misissorneqarfiusoq aallartiffiginagu.

Utaqqisut nalunaarsorsimaffianniittut 1588-init 1260-inut aamma sapaatip akunnerinit 55-init 44-nut ikiliariarneri 20 %-imik appariaammut naapertuupput.

2. Utaqqisut nalunaarsorsimaffianni allattorsimasut ikilisarneqarnissaannut suut aporfiuppat aammalu aporfiit suut pingaaruteqarnerpaappat?

Utaqqisut nalunaarsorsimaffianni allattorsimasut maanna ima amerlassuseqarput peqqinnissaqarfiup ingerlanneqarnera, sinaakktissat peqqinnissaqarfimmut tunniunneqartut iluini, naapertuuttumik sunniuteqarluartumillu pisinnaalluni. Utaqqisut nalunaarsorsimaffianni allattorsimasut ikiliseqqikkaanni, tamatuma kingunerissavaa peqqinnissaqarfimmi suliarinnittarnermi inissaqassuseq naapertuutitngitsumik ingerlanneqalernissaa, tamannalu innuttaasunut, peqqinnissaqarfimmut imaluunniit inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tamarmut naapertuutissanngilaq.

Nakorsat pilattaanermilu sulisut suliaritittussat tulleriarneqarnerat malillugu sulisut sapinngisamik agguataarniarlugit pilersaarusiorsinnaassapput, suliaritittussat taakku suliamik immikkut ilisimasalinnit piginnaanilinnillu assigiinngitsunit, assersuutigalugulu pisut ilaanni Danmarkimit aamma tikisinnegartariaqartunit, suliarineqartariaqarmata. Tassunga atatillugu erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq pilattaasarnert assigiinngitsuummata. Pilattaanert assigiinngitsorujussuupput, soorlu seeqqusalertinnerit siffiaasalertinnerillu, arnat nappaataannik suliaritinnerit, naakkut erlavikkullu aammalu isikkut pilatsinnerit il.il., sulisut akornanni peqqissaanermik ilinniakkatigut assigiinngitsunik piginnaasaqarfiusussatut pisariaqartitsiviusut. Taamaalilluni peqqinnissaqarfik inuiaqatigiillu akisussaaffimmik tigummiagaqartut sulisut sapinngisamik pitsaanerpaamik pilersaarusiortiginissaannut agguataarinissamullu pisussaaffeqarput, taamaaliornikkut nakorsat immikkut ilinniagalit pilattaanermilu sulisut immikkut ilinniagalit tikisissinnaanerat apeqqutaatillugit pilattaanert sapinngisamik amerlanerpaat ingerlanneqarsinnaaqullugit.

Aammattaaq nakorsat immikkut ilinniarsimasut assigiinngitsorpassuit peqatigalugit sineriammi illoqarfinnut assigiinngitsunut pilattaajartorluni angalanissat utaqqisut nalunaarsorsimaffiat aallaavigalugu pilersaarusiorneqartarput. Pilattaajartorluni angalanert tamakku utaqqisut nalunaarsorsimaffiat tunngavigalugu pilersaarusiorneqartarput aammalu suliatigut piginnaasallit sorliit peqataassanersut toqqarneqartarlutik. Tassunga atatillugu sulisunik peqqissaanermik ilinniagalinnik sulisussarsiortarneq pilatsinnissamik neqerooruteqarsinnaaneq eqqarsaatigalugu unammilligassaavoq aamma avaqqunneqarsinnaanngitsaq. Assersuutigalugu peqqinnissaqarfimmi isit nakorsaat aalajangersimasumik atorfeqartinneqanngillat, taamaattumillu piffissami aalajangersimasumik sivisussusilimmi nunatsinnukarlutik pilattaajartornissamut isit nakorsaat danskit isumaqatigiissuteqarfigineqartariaqarlutik. Immikkut ilisimasalinnit taamaattunit tikisitsisarnermi aningaasartuutit annertoorujussuupput, taamaattumillu taama tikeraartoqarnissamut suliaritittussat tassanngaannartuunngitsut amerlanert ataatsimoortinnissaat sulisoqarnikkut naapertuunnerpaasarpoq.

Utaqqisunut nalunaarsorsimaffiit nunatsinni kisimi atugaanngillat, tassami nunat peqqinnissaqarfillit tamarmik pisortanillu aningaasalersorneqartut sulisoqarnikkut sunniuteqarluarnissakkullu mianerisassaqaarmata, tamatumani utaqqisunut nalunaarsorsimaffiit pilersaarusionermit sakkussatut atorneqartarlutik aammalu napparsimasunik aggersaasarnermut pilattaanissanillu pilersaarusionermut il.il. atatillugu pisariaqartinneqarlutik.

Allaallumi pilattaanissat pilersaarutigineqartut tulleriissaarnerisa utaqqisunut nalunaarsorsimaffioqqaartunut nikisinneqarsinnaanerinit tassanngaannartumik inuunermillu navianartorsiorfiusumik pilattaasariaqartarnerit qitiusumik siumullu naatsorsuutigereerneqarsinnaanngitsumik peqqutaasarput. Kalaallinik innuttaasunik peqqissaanermi paaqqutarinnikkut katsorsaanikkullu sapinngisamik pitsaanerpaamik tunniussinissamik pisussaaffini peqqinnissaqarfiup eqquutsissappagu pingaarnersiuiinissaq peqqissaanermillu ilinniarsimasunit passunneqarnissaq pisariaqartinneqarpoq. Taamaalilluni napparsimasut suliaritinnikkunik inuunerminnik ulorianartorsiorsinnaasut utaqqisunut nalunaarsorsimaffimmi salliutinneqassaput.

Pilattaanissanut siusinnerusukkut utaqqisunut nalunaarsorsimaffiup annikillisinniarnernanut siusinnerusukkut ilaatinneqartunut utaqqisarneq akuerineqarsinnaasumik sivilissuseqalersinneqarsimavoq aammalu ukiut aggersut ingerlaneranni utaqqisarnerup sivikilleriaqqinnissaa naatsorsuutigineqarluni.

Naatsumik oqaatigalugu peqqinnissaqarfimmi utaqqisunut nalunaarsorsimaffimmi qanoq amerlatigisut nalunaarsorneqarsimanersut tunngaviusumik apeqqutaanngilaq. Apeqqutaasorli tassaalluni nappaatit suut suliaritinnissamut utaqqiffigineqarnersut qanorlu sivisutigisumik utaqqinersut.

Napparsimasut utaqqisunut nalunaarsorsimaffimmi allattorsimasut nappaatigisartik eqqarsaatigalugu piffissaq utaqqinertik aammalu peqqinnissaqarfimmi sulisut tunngavilersuutaat akueriuminaatsikkunikkit peqqinnissaqarfimmut saaffiginninnissaminut sukkulluunniit periarfissaqaarmata ilanngullugu erseqqissaatigineqarsinnaavoq. Saaffiginnissutit taamaattut ilaatigut akissuteqarfiginissaat eqqarsaatigalugu napparsimasunut ilitsersuisutut atorfik peqqinnissaqarfimmi pilersinneqaaqqammerpoq, tamatumani pingaarnertut suliaassaassalluni napparsimasut katsorsartinnissaanni pisussat pillugit ikorfartornissaat.

3. Siunnersuutip ilaa inuit suliffillit sallinngortinneqarnissaannut tunngasoq – taamaalillunilu suliaritinnissanut, piginnaanngorsaqqinnissamut il.il. suliffillit sallinngortillugit immikkut pineqarnissaat - Naalakkersuisunit qanoq isumaqarfigineqarpa? Tamatumani siunertarineqarluni suliffimmut piaarnerpaamik uternissap qulakkeernissaa. Isummersuutitit tunngavilersuutitillu ataatsimiititaliamit qilanaarineqarput

Innuttaasut tamarmik assigiimmik pineqassasut Naalakkersuisut, taamaattumillu isumaqarlutik napparsimasunik salliutitsisarnissaq atuutsinneqalissanngitsaq. Taamaalillutillu Naalakkersuisut isumaqarput tassanngaannartumik napparsimalersut tassanngaannanngitsumillu napparsimasut kisimik immikkoortinneqartariaqartut.

Pilattaasarnerit maanna aqqissuunneqarnerata (takkuuk apeqqut 2-mut akissut) aamma nassataaraa napparsimasunik salliutitsisoqartassappat tamanna aqukkuminaatsorujussuussammat.

4. Utaqqisunut allattorsimaffimmi allattorsimasut ikilisarniarlugit naalakkersuinikkut suut iliuserineqarsinnaasutut iliuisissallu suut kaammattuutigintartut Naalakkersuisunit isigineqarpat?

Takuuk apeqqut 2-mut akissut.

Napparsimasut pillugit qarasaasiakkut nalunaarsuissutip nutaap naleqqussarneqarnerata kingorna napparsimasut utaqqisunut nalunaarsorsimaffimmi allattorsimasut amerlassusiat, piffissaq agguaqatigiissillugu utaqqiffiusartoq kiisalu piffissaq utaqqiffiusoq sivikinnerpaaq sivilunerpaarlut pillugit peqqinnissaqarfik nalunaarusianik ingerlaavartumik pissarsisassaaq. Suliaritinnissamut piffissat utaqqiffiit akuerineqarsinnaanngitsumik sivitsoriartoqqittut paasineqarpat tamatumunnga pissutaasoq misissorneqassaaq aammalu sinaakkutissatut tunniunneqartut iluini suliniutit periarfissaasut periaqartullu aallartinneqassallutik.

5. Ullumikkut pilattaaviit ingerlaannassappata aalajangersimasumik annertuussuseqartumik atorineqartariaqartut akissuteqaammi oqaatigineqarpoq. Taama oqarneq itisileqqullugu inussiarnersumik qinnuigineqarputit.

Pilattaasarfiit isumatusaartumik pilersaarusiorneqassappata kiisalu Nuup avataaniit pilersaarutit malillugit pilattaajartorluni angalasoqarnerani utaqqisut allattorsimaffiat pinngitsoorneqarsinnaanngilaq. Isumatusaartumik pilersaarusiornikkut pilattaanermi aningaasartuutit appasittumiitinneqartarput. Pilattaalluni suliarisassat annikippallaalerpata ingerlatsineq akisuupilussuanngussaaq aamma /imaluunniit attatiinnarneqarnissaa nammanneqarsinnaajunnaassalluni. Immikkut ilisimasallit sulinermit nakorsat peqqissaasullu akornanni suliatigut immikkut ilisimasaqarneq attatiinnarneqartariaqarpoq. Immikkut ilisimasallit unammillernartunik suliakkerneqartanngippata tamatuma kingunerissavaa suliasatigut appasissumik inissimalerneq kiisalu atorfeqaannartitsiniarluni atorfinitsitsiniarnermilu ajornartorsiuteqalerneq.

6. Napparsimasut aalajangersimasumillunniit nappaatillit nunanut allanut suliaritikkiartortinneqarnissaannik isumaliutiginnittoqarpa aammalu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut pissarsissutaasinnaanera siunertaralugu tamanna erseqqinnerusumik misissorneqarsinnaava?

Napparsimasut nunarput qimallugu suliaritikkiartornissaat maannakkorpiaq pilersaarutigineqanngilaq. Napparsimasut nunanut allanut suliaritikkiartortinneqartarnerat aningaasartuutaavoq annertoq maanilu nunatsinni paasisimanninneq pisariaqartoq pigaarput imaluunniit immikkut ilisimasallit aggersarneqarneratigut. Napparsimasut pingaarnersiorneqartarneranni inuiaqatigiit aningaasaqarniarnerat maannakkorpiaq ilanngullugu eqqarsaatigineqanngilaq. Napparsimasut katsorsartinnissamik pisariaqartitsinerat malillugu pingaarnersiuneq pinerusarpoq, tamatumalu kingorna suliaritittussaagunik qanoq sivilutigisumik utaqqisimanerat malinneqartarluni.

7. Peqqissutsimut sillimmasiissutit nunatsinni atorneqarnerat ilisimasaqarfigaajuk, tamannalu annertunerusumik misissorneqarsimava?

Peqqissutsimut sillimmasiissutit atorneqarnerat Naalakkersuisunit ilisimaneqarpoq. Peqqissutsimut sillimmasiissutit siullertut tassaapput isumaqatigiissutinut attuumassuteqartut suliffeqarfinni namminersortuni Namminersorlutik Oqartussallu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiini atorfilinnut naatsorsuussatut aammalu Kalaallit Nunaanni atorneqarlutik. Tele aammalu Air Greenland peqqissutsimut namminerisaminnik sillimmasiissuteqartut Naalakkersuisut ilisimavaat. Akerlianik peqqissutsimut sillimmasiissutit pisortat suliffeqarfiutaanni isumaqatigiissutini atuuttuni ilaatinneqanngillat.

Taamaalilluni peqqissutsimut sillimmasiissutit peqqinnissaqarfiup aningaasaqarneranni aallaaviatigut tunngassuteqanngillat. Napparsimasulli peqqissutsimut sillimmasiissutit atorlugit pilatsissimasut peqqinnissaqarfimmi naammattoorneqartarput, malittarisassanillu imaattunik ilusilersuisimalluni: Napparsimasoq assersuutigalugu Danmarkimi napparsimmavimmi namminersortumi seeqqulertissimappat napparsimasup nunatsinni seeqqumigut suliaritissimasup passunneqarnerata assinganik tiguneqarlunilu passunneqassaaq. Tassa imaappoq innuttaasut peqqissutsimut sillimmasiissutillit innuttaasut allat peqqissutsimut sillimmasiissuteqanngitsut assigalugit sullississutinik nunatsinni peqqinnissaqarfimmit nunanillu allanit neqeroorutigineqartartunik atuinissamut piginnaatitaassapput.